

1989-03-13

11.1211-1452-87
0764-P89/9

ÄNDRING AV GRUND FÖR BESLUT, FÖRESKRIFTER SAMT VÅRD- OCH FÖRVALTNINGSBESTÄMMELSER FÖR NATURRESERVATET BJURKÄRR PÅ FASTIGHETEN BJURKÄRR 1:2 I SKATELÖVS SOCKEN, ALVESTA KOMMUN

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 8 § andra st naturvårdslagen (1964:822 omtryckt 1974:1025) att nedan angivna nya grund för naturreservatet Bjurkärr skall gälla. För reservatet fastställs de nya föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser som anges nedan.

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets benämning: Bjurkärr

Kommun: Alvesta

Socken: Skatelöv

Fastighet: Bjurkärr 1:2

Läge: Naturreservatet är beläget på sydspetsen av Hössön - en halvö i sjön Åsnen - ca 30 km söder om Växjö och ca 7 km sydost om Torne.

Kartblad: Topografiska kartbladet 044 4 (4E Tingsryd NO) Ekonomiska kartbladen 044 55 och 044 56)

Gränser: Markerade med heldragen gränslinje på bilagd karta (bil 1) Reservatsgränsen följer gränsen för fastigheten Bjurkärr 1:2.

Areal: Ca 150 ha, varav 34 ha land och 116 ha vatten.

Ägare: Staten genom skogsstyrelsen. Fastigheten förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län, Box 3144, 350 03 VÄXJÖ.

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län.

Ärendets handläggning

Bjurkärr ägdes tidigare av fru Mary Stephens på Torne gård. Hon överlät år 1955 området till skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län med villkoret, att det skulle fridlysas som naturminne. Så skedde genom beslut av länsstyrelsen den 14 maj 1960. Genom tillkomsten av 1964 års naturvårdslag överfördes området på grund av sin storlek enligt 44 § naturvårdslagen automatiskt till naturreservat den 1 januari 1965.

I fridlysningsbeslutet från 1960 saknas föreskrifter för allmänheten. Dessutom är föreskrifterna för markägare och andra sakägare kortfattade och syftet med reservatet är otydligt formulerat. För att trygga ändamålet med reservatet krävs nya föreskrifter och tydligare redogörelse för syftet.

De inventeringar, som gjorts, och de erfarenheter som vunnits under de år området varit naturreservat tyder inte på något behov av att ändra inriktningen på skötseln. Däremot finns nu underlag för att upprätta en mera preciserad skötselplan med samma principiella inriktning som i 1960 års beslut.

Med anledning av ovanstående har skogsvårdsstyrelsen upprättat ett förslag till ändring av grunden för beslut, nya föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser daterat 1987-04-09.

Över detta förslag har yttranden inkommit från statens naturvårdsverk, skogsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen, Alvesta kommun, förre länsjägmästaren Wilhelm Ros, Richard Baranowski vid zoologiska institutionen, Lunds universitet, och fil dr Allan Nicklasson. Med anledning av remissvaren har förslaget omarbetats och ändrats i vissa delar.

Statens naturvårdsverk anser att syftet bör preciseras vilket också gjorts samt att kostnaderna för skötseln bör sänkas. Kostnaderna hänför sig nästan helt till åtgärder för att främja allmänhetens möjligheter till rekreation i området. Bjurkärr är ett av de mest välbesökta reservaten i länet med ca 20 000 besökare per år, därför anser länsstyrelsen att det är viktigt att ambitionsnivån inte sänks vad gäller åtgärderna för friluftslivet.

Richard Baranowski anser att tillträdesförbudet bör gälla en större del av området än det föreslagna med hänsyn till insektsfaunan. Länsstyrelsen bedömer inte att det behövs eftersom besökarna nästan uteslutande håller sig till stigarna.

Med anledning av remissvaren har förslaget omarbetats och ändrats i vissa delar.

Ett samråd med skogsvårdsstyrelsen har även skett där omarbetningen av förslaget till beslut daterat 1987-04-09 diskuterades med anledning av remissvaren. Skogsvårdsstyrelsen står fast vid sitt ursprungliga förslag.

Över det nya förslaget daterat 1988-11-22 har yttrande inkommit från skogsvårdsstyrelsen och statens naturvårdsverk.

Skogsvårdsstyrelsen accepterar förslaget.

Statens naturvårdsverk vidhåller vad de tidigare anfört.

Beskrivning av området

Bjurkärr ligger på en halvö i sjön Åsnen. Till reservatet hör också angränsande vattenområden med tio mindre öar samt grund och stenar.

Reservatet domineras av bokskog, som till stor del är mycket gammal, omkring 250 år. Insprängda i bokskogen finns något hundratal stora ekar med ovanligt raka och kvistfria stammar. På den magrare marken utmed reservatets västra och södra stränder dominerar tallen.

Fältskiktet i bokskogen är i huvudsak av hedtyp, men fläckvis finns ängsskogsartade växtsamhällen. På stubbar och trädstammar finns en intressant lav- och mossflora. Inom reservatet finns gott om döende och döda grova träd, främst grova bokar men även björk, tall och gran, samt högstubbar och lågor. Detta ger ovanligt goda förutsättningar för vedsvampar och för sådana insekter som lever i död ved, under bark och i multnande lågor. I området finns flera mycket ovanliga skalbaggsarter som är knutna till gamla döda och döende bokar. T ex *Saulcyella schmidtii* vars enda fyndlokal i Sverige är i Bjurkärr. De döda, grova träden med bohål och gott om insekter gynnar också hålbyggare och insektsätare. Det finns i Sverige ytterst få områden med ädellövskog av den ålder och med den urskogsartade karaktär, som man möter på Bjurkärr.

Ett antal småkärr, de långa strandzonerna samt småöarna bidrar till att öka variationen och artrikedomen inom området. Knipa, skrak, storlom och fiskgjuse fiskar inom reservatets vattenområden. På vintern brukar havsörn och kungsörn uppehålla sig vid vattenområdena utanför Bjurkärr. I reservatet häckar bl a mindre hackspett.

Åsnenområdet är av riksintresse för den vetenskapliga och kulturella naturvården och för friluftslivet. I den urskogsinventering som skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsen genomförde 1980 bedöms Bjurkärr ha mycket stort bevarandevärde. I motsvarande inventeringsrapport för hela landet 1982 har området förts till den mest skyddsvärda klassen.

Bjurkärr var det första naturreservat i Kronobergs län, som iordningställdes för den besökande allmänheten med parkeringsplats, strövstigar och information. En officiell invigning ägde rum den 22 maj 1969. Antalet besökare var redan i början av 1970-talet omkring 10 000 per år och torde nu närma sig 20 000 per år, varav många utländska turister.

Ny grund för beslutet

De biologiska värden som föranledde att Bjurkärr fridlystes som naturminne 1960, motiverar fortfarande att området skyddas och vårdas som naturreservat.

Skyddsvärden är främst knutna till skogen med för trakten karakteristiska ek- och bokbestånd. Området är botaniskt och zoologiskt värdefullt med en intressant lav- och mossflora, unikt insektsliv och ett rikt fågelliv.

Området är unikt med sin mycket gamla ädellövskog med urskogskaraktär. Tillsammans med uddar och öar i sjön Åsnens centrala delar bildar det ett stort område med föga påverkad och omväxlande natur och ett rikt fågelliv. Detta gör området mycket värdefullt ut allmän ekologisk synpunkt.

Bjurkärr är mycket välbesökt och har stort värde för friluftslivet.

Området har stor betydelse för kännedomen om landets natur och behöver skyddas och vårdas.

Syftet med reservatet skall vara att i ett i huvudsak orört skick bevara ett område med bok- och ekskog samt övriga förekommande växtsamhällen, skydda djurlivet samt främja allmänhetens möjligheter till rekreation i ett naturskönt område.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 § andra st, 9 och 10 §§ naturvårdslagen, samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

Föreskrifterna skall ej utgöra hinder för sådana åtgärder som anges i föreskrifterna under B och D och i bilagda skötselplan.

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. gräva, spränga, borra, schakta, markbereda, dika, dikesrensa, dränera, utfylla eller utföra annan åtgärd som förändrar områdets topografi yt- eller dräneringsförhållanden,
2. bedriva täktverksamhet i någon form,
3. anlägga fiskodling,
4. anordna upplag,
5. uppföra ny byggnad eller annan anläggning samt ankra eller förtöja husbåt,
6. dra fram mark- eller luftledning,
7. utföra skogsavverkning eller annan skogsvårdande åtgärd, eller på annat sätt skada levande eller döda träd, buskar eller annan vegetation, utöver vad som framgår av bifogad skötselplan,
8. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
9. använda kemiska bekämpningsmedel, konstgödsel, andra växtnäringsämnen eller kemiska preparat (t ex kalk),
10. sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller därmed jämförlig anordning,
11. upplåta mark för orientering, militära övningar eller motsvarande,
12. framföra eller parkera motordrivet fordon annat än på därför anvisad plats, eller framföra hydrokopter, svävare e d,
13. inplantera djur.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående skyl-
dighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla, att naturvårdsförvaltaren vidtager de åtgärder inom och i omedelbar anslutning till reservatet som framgår av till detta beslut hörande skötselplan.

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad all-
mänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och för-
fattningar är det förbjudet att

1. under tiden 1 april-15 juli vistas inom det på kartan (bilaga 1) snedstreckade området,

Anm. Fiskekort ger ej rätt till vistelse inom området med tillträdesförbud.
2. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning, exempelvis genom att borra, måla, mejsla eller på annat sätt skada berghällar, block, levande eller döda träd och stubbar,
3. framföra eller parkera motordrivet fordon, annat än på därför anvisad plats eller framföra hydrokopter, svävare eller liknande motordriven farkost,
4. tälta, uppställa husvagn, förtöja eller ankra husbåt,
5. plocka blommor, svamp, bär eller i övrigt skada eller bortföra såväl levande som döda växter eller växtdelar,
6. fånga insekter, spindlar, maskar eller andra djur,

Anm:Fiske enligt gällande fiskebestämmelser och med iakttagande av föreskrift C1 dock tillåtet.

7. störa djurlivet, exempelvis genom närgånget upp-
trädande vid boplats eller motsvarande,
8. medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur,

9. göra upp eld, annat än på iordningställda eldplatser,
10. sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller därmed jämförlig anordning,
11. anordna orienteringar, snitslade spår eller motsvarande,
12. på ett störande sätt använda radioapparat, bandspelare, musikinstrument eller därmed jämförlig anordning.

D Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen om
naturvårdsförvaltning

Skötselplan Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om värden genom att fastställa bilagda skötselplan (bil 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen i bilaga 3.

Utmärkning av naturreservatets gräns skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22).

Naturvårdsförvaltare skall vara skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län. Vid förvaltning skall samråd äga rum med markägaren och länsstyrelsen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet, se bilagda formulär 12.

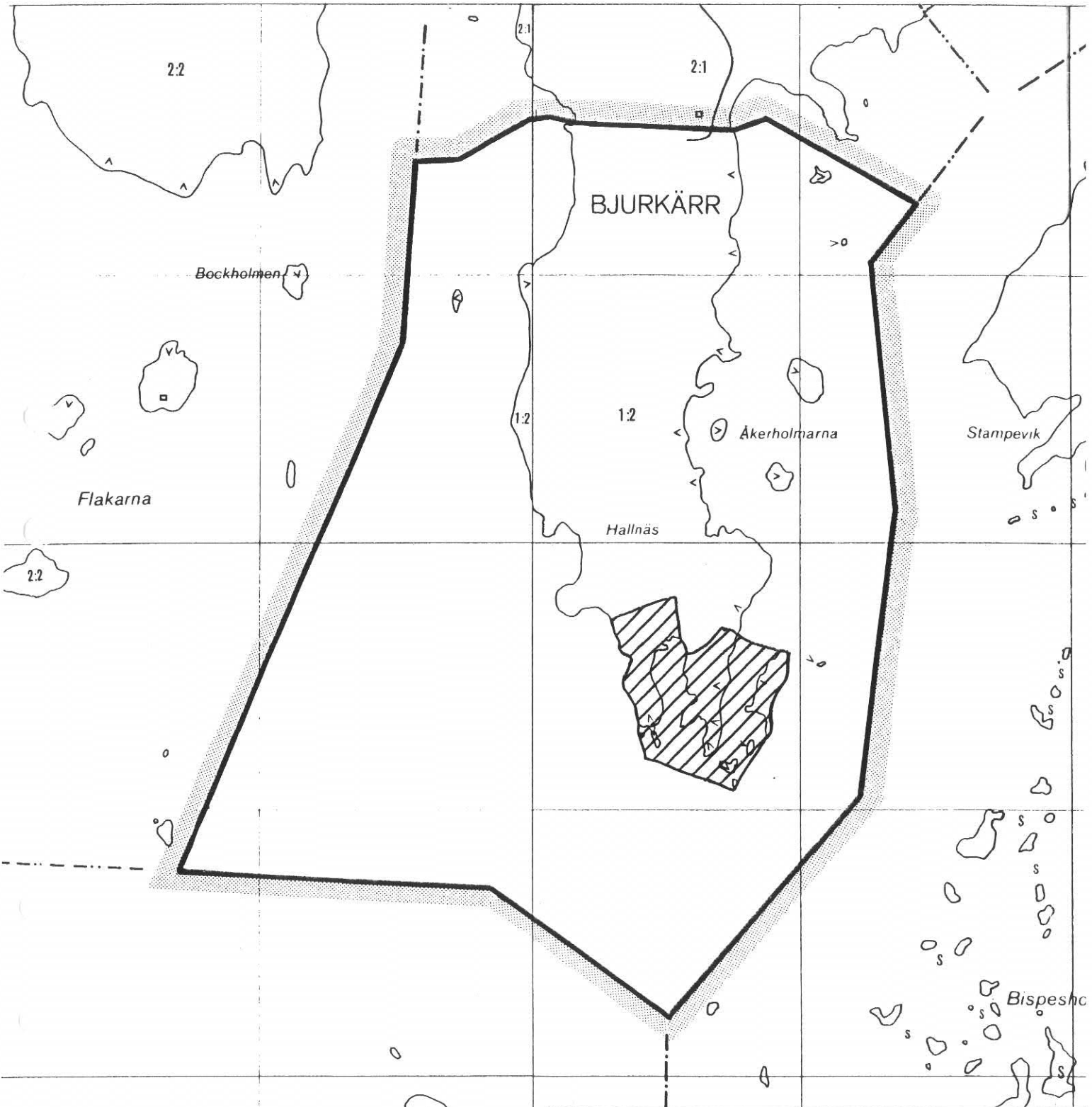

Sten Wickbom

Elisabet Ardö

- Bilagor
1. Karta
 2. Skötselplan
 - 2:1 Textdel
 - 2:2 Karta
 3. Ekonomisk utredning
 4. Besvärshänvisning

Länsstyrelsen i Kronobergs län
Planeringsavdelningen

Bilaga 1

**Naturreservatet
BJURKÄRR, Alvesta kommun**

- Reservatsgräns
- Område med tillträdesförbud 1.4 - 15.7

Datum
1989-03-13

Dnr
11.1211-1452-87

Skala 1:10 000
0 100 200 300 m